

Ionuț Caragea

Guru amnezic

MOARTEA CA NEMURIRE ÎN ȘI PRIN CUVÎNT

Cei care s-au referit pînă acum la volumele de versuri semnate de către Ionuț Caragea (printre care Marius Chelaru, Adrian Erbiceanu și V. M. Tăicuțu) au remarcat mai cu seamă elementele dionisiace ale acestui poet nonconformist, precum și sentimentul dezrădăcinatului, la care și noi am făcut trimitere, într-o cronică la volumul *Absența a ceea ce sîntem*. Doar Traian Gărduș (în ediția electronică a revistei *Glas comun* din 19 mai 2009) a vorbit tangențial (într-un scurt fragment al recenziei sale la volumul de versuri *Omul din cutia neagră*) despre problematica morții: „Moartea revine mereu-mereu în poemele lui Ionuț Caragea ca o intuiție sau ca o premoniție, ca și cînd autorul ar sări peste anumite etape și s-ar afla față în față cu bătrîna doamnă”.

Înainte de a face referiri la problematica morții ca modalitate de cunoaștere, prezentă în volumul *Guru Amnezic*, se cuvine să reproducem cîteva *panseuri* (așa considerăm noi „definițiile“ date *doamnei în negru*, în *Dicționarul Suferinței* – editura Fides, Iași), pe care le formulează Ionuț Caragea, deoarece acestea constituie nucleul filosofiei sale vizavi de *thanatos*, prezent și în creația sa poetică:

- „Moartea n-are flec la tocuri“;
- „De ce moartea este întotdeauna o femeie?“;
- „Oriunde încerci să fugi, moartea te așteaptă deja acolo“;

- „Dă-mi o moarte și îți voi da înapoi două vieți“;
- „Cum putem să mai murim când sîntem deja morți pe dinăuntru?“;
- „Vine moartea ca un bulgăr, rotocol fără astîmpăr, și ne ia pe toți de-a valma, fără să-i întindem palma“;
- „Murim și ne trezim mai bătrîni cu o moarte“;
- „Moartea-și serbează din secundă-n secundă ziua de naștere“;
- „Doar pe ultimul om de pe lume, moartea o să-l știe pe nume“;
- „Moartea are întotdeauna drepturi de autor“;
- „Moartea ne ia pe toți cu frumosul“;
- „Fără să știm, ne căutăm toată viața locul cel mai bun de murit“;
- „Moartea cuiva este foamea altcuiva“;
- „Moarte, ce poți face azi, nu lăsa pe mîine“.

Poemul care împrumută titlul noului volum (*Guru amnezic*) este reluat din volumul *Absența a ceea ce sîntem*, ca semn evident al continuării ideaticii din volumele anterioare. Ideea pe care o comunică aici autorul – și care transpare din întregul op – este aceea că nu omul este stăpînul spațiului și al timpului, ci acest *guru amnezic*: „secundele s-au adunat într-o sectă/ condusă de un guru/ amnezic“. S-a spus, și putem afirma pe deplin convingși, că Ionuț Caragea este și un *poet al paradoxurilor*. Bunăoară, o altă idee avansată aici este aceea că *sfîrșitul este un nou început* pentru acest lacom guru: „secundele s-au adunat/ ca morții-n cimitir/ așteptînd numărătoarea/ inversă// degeaba// o nouă istorie începe/ istoria clesidrei/ pe jumătate plină/ de lăcomia unui guru/ amnezic“.

Ideea *timpului-bumerang* – accesoriu pentru acest „vampir sorbind lumina spațiilor înguste“ – ca un corolar al ideaticii din poemul adus deja în discuție o întîlnim în alt loc – *Singurul geniu*: „moartea este singurul geniu/ în mînuirea

timpului/ bumerang“. Acest *singur geniu*, de care vorbește poetul, are și *abilități de păpușar*, dându-ne impresia că avem libertatea de mișcare, prin intermediul comunicării, însă este doar o *aparență corectată de o transparență* – ca să ne exprimăm în termenii filosofiei lui Mircea Eliade: „moartea este singurul geniu/ în mînuirea cuvîntului/ călătorind de la ventricolul stîng/ pînă la marginea universului/ lîngă tălpile reci/ ale creatorului“.

Poetul – și el un demiurg, un creator de lumi prin cuvînt – este conștient de necesitatea jertfei, prin răstignire de propriile versuri: „trăiesc și în această carte./ de-atîtea versuri răstignit“ (*O patrie și un mormînt*). Ionuț Caragea mărturisea undeva că „nu sîntem compleți decît atunci cînd murim“. Ținînd cont de acest „postulat“ și de versurile declarative din poezia ceva mai sus amintită și avînd în vedere ideatica poeziei *Visînd nemurirea*, putem spune că poetul își completează cu fiecare volum ființarea prin moarte ca nemurire în și prin cuvînt: „stau cu mintea la pîndă cu rana deschisă/ ca o floare carnivoră/ cuvintele trec prin sîngele meu vin la sufletul meu/ să se-mbogătească de senzuri/ iar eu lacom le-nchid printre vintre/ visînd nemurirea“.

În poemul *Ademenire*, autorul consideră că singurul lucru de care e privată această „prezență invizibilă/ care ne locuiește în fiecare clipă“ (cum o numește în alt loc – *Niciodată nu luăm moartea în serios*) este – totuși – neputința de a fi împlinită prin urmași: „ce îi lipsește morții mai mult/ decît să fie mamă“. Fiind „impredictibil și rece“ și *devorator de timp și cunoaștere*, putem considera scrisul *copil vitreg* al acestei *prezențe prin absență*, căci el, scrisul, are ca urmare moartea temporară: „dacă încerc să anticipez o mișcare/ se-nalță și își scuipă veninul/ drept în ochii mei/ orbindu-mă pentru o vreme“ (*Anticipez o mișcare*).

Parafrazînd considerațiile autorului din finalul cuvîntului înainte – *Punctul zero* – la volumul *Omul din cutia neagră*, vom spune că, angajat într-un adevărat *maraton pe tărîm literar*, prin acest nou op, Ionuț Caragea are curajul să-i surîdă morții în față și să-i spună: „Nu mi-e frică, vom continua cursa!”

Prof. Dr. Constantin Miu,
Medgidia, 11 august 2009